

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro}. 30.

W NIEDZIELĘ DNIA 15. KWIETNIA 1798.

Z Krakowa d. 11. Kwietnia.

Dnia dzisiejszego odprawiła się uroczysta installacya bywszego prezesa Fori Nobilium w Tarnowie, Jaśnie Wielmożnego Nikerwoicza tajnego dworskiego konsyliarza, na prezesa tutejszego Fori Nobilium.

Z Paryża d. 27. Marca.

Rada starszych Cysalpińskiej rzeczypospolitey nie ratyfikowała zawartego przez obywatela Serbelloni z rządzoną Francuzką traktatu alliansu. Ośmnaście mill., które na utrzymanie woysk Francuzkich co rocznie płacone być miały, szczególniej ją zastanowiły.

Urażony dyrektoryat z takowego postępku rady starszych rzeczypospolitey Cysalpińskiej, miał, mówi reprezentant Poultier w swoim wczorayszym dzienniku, w takowej treści ostry wydać wyrok: Gdy kraj rzeczypospolitey Cysalpińskiej przez Francuzkich republikanów zdobyty został, i pozwolona mu niepodległość podpada dla obydwóch ludów potrzebnemu

alliansu i handlu traktatowi, którego przyjęciu przez nieprzyjaciół obydwóch narodów ślawni intryganci sprzeciwili się; gdy daley przez to sprzeciwienie się rządzoną Francuzką do praw swoich wstąpię, stanowi Francuzki dyrektoryat: 1.) W rzeczypospolitey Cysalpińskiej na utrzymanie woysk Francuzkich ma być kontrybucya wybierana. 2.) Obywatele, którzy członkami rady starszych przez kommeuderującego generała Buonaparte w Medyolanie mianowani byli, są z swoim prezydentem od wszystkich urzędów zawieszani, i mają natychmiast być aresztowanemi.

Większa liczba tych członków, których do 21 podają, są albo bywsi Weneccy szlachta, albo obcym zaprzędani.

W naszym traktacie z Cysalpinami, mówi Poultier daley w swoim dzienniku, jest iak wiadomo ułożone, że kraj ten co rocznie 18 mill. na utrzymanie Francuzkiego woyska dobrowolnie dostawi. Rada starszych nie pozwoliła na to; więc ta

summa musi teraz być jako kontrybucya płacona. Dwadzieścia jeden Cysalpińskich prawodawców chociaż nie będą wszyscy aresztowani, będą wszelako z urzędów swoich złożeni. Oni byli tymczasowo od Francuzkiego generała mianowani; zaczynamy rząd nasz ma w każdym przypadku prawo do odmienienia od siebie postanowionych cywilnych i wojskowych agentów. Generał Berthier ma zlecenie przedsięwzięcia potrzebnych w Medyolanie środków do wykonania rozkazów dyrektoryatu wielkiego narodu, tak iż poty do Paryża nie powroci, poki całego tego dzieła nie wykona, dla czego woyska będące w Piemontcie i Genui do Medyolanu zwrócone zostały.

W każdym departamencie, mówi Poultier, biegną zdradzieckie instrukcye względem przypadających elekcyi.

Genewa ma już być Francu: weyskiem na żądanie tamtejszych mieszkańców przyłączenia się do rzeczypospolitey, osadzonej. Jeszcze d. 18 marca wyznaczyła tamtejsza rada kommisją do negocjowania o przyłączenie się do rzeczypospolitey Francuzkiej.

Większa część tutejszych pierwiastkowych zgromadzeń, które podług konstytucyi d. 30 t. m. muszą swoje działania ukończyć, już wybrały elektorów, którzy deputowanych wybierać będą, i wkrótce się rozeydą. O wszystkich ogólnie nie można jeszcze sądzić, czy dobre poczyniły wybory. W niektórych sekcyach były bardzo burzliwe zgromadzenia, względem czego udawano się do ciała prawodawczego. Na elektorów wybrano między innemi Antonelle, Real, Cambaceres &c. Royalistów wpływu nie postrzeżono jednak tego roku,

tak jak przeszłego. — Najwięcej czwarta część głosujących, mówi Poultier znajdowała się na zgromadzeniach; Paryż powodu je się bardziey, podług swego zwyczaju, duchem stronnictwa, niż republikanizmem w elekcyach.

W Besançon bardzo burzliwe pierwiastkowe zgromadzenia były; wszelako patrioci otrzymali gorę.

Z Rochelle piszą pod d. 15 Marca:

Anglicy stanęli wczoraj w 4 liniowe okręty, 2 fregaty i 1 korwetę przed naszym portem na kościcy; zabrali 10 barkwinem i wodką ładownych, z Bordeaux wysłanych i do Bretainii przeznaczonych. Kilku ludzi, których z wypróżnionemi barkami puscili, przybyli tu nazad. Zapewniają, że przedwczoraj jeszcze kilka bark zabrali.

Król Hiszpański mianował teraz kawalera Azzara bywszego w Rzymie swego ministra ambasadorem w Paryżu. Wybor ten powszechnie tu jest pochwalony, ponieważ Azzara od dawnego czasu największe dowody przychylności w Rzymie Francuzom okazywał, i jest procz tego przyjacielem generała Buonaparte i jego brata. Pogłoska, iakoby Xzę Pokoju na ambasadora do Paryża był przeznaczony, jest zatem nie prawdziwa; wspomniany Xzę używa iak dawniey, naywiększego w Madrycie poważenia.

W sekcyi Lombard, w padła iak ciążu prawodawczemu doniesiono, kupą zbroynych ludzi na zgromadzenie pierwiastkowe, i chciała rejestra i protokoł podrzeć.

Mamy już tu wiadomość, że w różnych miejscach na prowincyach dobrze się zgromadzenia pierwiastkowe odbyły.

Minister marynarki jest tu w tych dniach z Brest nazad oczekiwany. Przy Dunkierce wzdłuż Dunow ma być wielki obóz założony.

Nowy minister W. Xcia Toskańskiego już tu przybył.

Obywatele Victor Hugues i Lebas są znowu na 12 miesięcy kommissarzami dyrektoryatu na wyspach za wiatrem mianowani.

Do Syrakuzy w Sycylii miał już oddział Francuzkiej eskadry od 14 okrętów i 4000 wojska przybyć.

Słychać, że kardynał Maury popłynął z Toskanii do Raguzy, z tamtąd uda się do Moskwy.

Adiutant jenerała Brune przyprowadził tu mniemanego synowca Custine i 2 inne osoby, które na granicach Szwajcaryi ściągocły na siebie podeyrzenie. Te osoby zaprowadzono zaraz do Templu.

Poultier nagania Rzymianom, że komendantem swojej gwardyi narodowej Xżęcia mianowali.

W okolicach Metz gdzie się wiele kopalni ziemnych węgla znajduje, kopci się z nich zawsze i dało się tam podobne iak w Strasburgu trzęsienie ziemi uczuć.

Słychać, że obywatel Serbelloni poset rzeszypóspolitey Cysalpinskiy kupuje pafać wyprowadzoney do Hiszpanii Xżney Bourbon.

Do Grecyi idzie z tą 6 uczonych w zleceniach litteratury, a inni mówią, że w innych zamiarach.

Gdy admirał Sercey płynął przed niejakim czasem do wschodnich Indyy, zabrali mu Angliacy do niego należącą korwetę la bonne Citoyenne przy kapitani Fini-sterre. 8 Francuzow, gdy po daremnym

usiłowaniu nie mogli się z rak ich wydobyć, między którymi znajdowali się obywatele Selis i Thierry byli zaambarkowani na okręt Lady Shore od 500 beczek i 22 armat, na którym znajdowało się 119 niewolników, 26 matkow i 58 żołnierzy. Wspomnieni republikanie wpadli natę śmiałą myślą opanowania tego wielkiego okrętu, i w nocy zapomocą trzech Niemcow, jednego Hiszpana dopięli swego zamiaru. Zaprowadzili potem okręt w Hiszpańskiej Ameryce do Monte-Video, gdzie iako w sprzymierzonym kraju rozumieli przyjacielskie znaleźć przyście; ale zamiast tego, trzy Niemcy i Francuzi zostali aresztowani, Angliacy na wolność puszczeni i zdobycz okrętu Francuzom odmówiona, ponieważ był pod Angielską banderą, względem czego mocne zaniesiono do Madrytu skargi.

Jeszcze pod d. 20. t. m. przywozili nasze dzienniki, że wielka insurrekcyja albo już w Dublinie wybuchła, albo wkrótce wybuchnie.

Z Tulanu donoszą, że stosownie do wyroku dyrektoryatu względem wybierania matkow, w jednym kantonie Agde w 8 dniach 1200 ludzi zebrano. Mniej iak w 5 dekadach wystawiono tam 6 liniowych okrętów, tylko ludzi do nich jeszcze brakuje.

„Obaliliście, mówił Gauthier na sesyi rady 500 d. 23, tron, ale zostaje wam się inny nie mniej niebezpieczny do zbuzzenia, to jest tron niemoralności. Ze wszystkich stron widać zepsucie obywateli; ze wszystkich stron szerzy się zaraza, jeżeli jeszcze moment poczekacie, pozrę przyszłe pokolenia. Żądam żeby wszystkie przedmioty niesięgające się do publi-

cznego interesu na miesiąc zawieszane były, a kommisya instrukcyi, żeby w wszystkie parzyste dni głos miała. "Przyjęto.

Z Włoch d. 27. Marca.

W Sardyńskim krolestwie ponowiono rozkaz, zabraniający każdemu emigrantowi Francuzkiemu lub wyprowadzonemu przebywania w tym kraju.

Jenerał Berthier d. 14 t. m. do Genui przybył i z wielkimi honorami był przyjmowany. Tego samego dnia miał z dyrektorya tem długie naradzenie. D. 15 sam minister zagranicznych związków udał się do rady młodszych, i oświadczył, że przychodzi od dyrektoryatu z poselstwem, ale że ono nader wielkiego wyciąga sekretu, nie poważył go się dyrektoryat na piśmie przesyłać. Rada młodszych przemieniła się zaraz w tajemny wydział, a tym czasem wszystkie w portach zatrzymano okręty transportowe, z których jenerałość Francuzka znaczną wybrała liczbę. Na lądzie uczyniono rozporządzenia doprzyjęcia 20,000 Francuzkiego woyska, z których d. 17 do Pier d'Arena 4000 już przybyło. Rada młodszych wydała d. 16 dekret, przez który wszystkie w Genujskim porcie znajdujące się, lub tam przybywające transportowe okręty pod rozrządzenie dyrektoryatu i ustąpienie onych Francuzkim agentom oddaie, tudzież nadaie mu moc użycia wszystkich potrzebnych środków do przyspieszenia przeprowadzenia Francuzkich woysk.

Będący dotąd w Paryżu Toskański poseł Xz. Don Neri Corsini, powrócił d. 18 t. m. do Florencyi nazad.

Do wszystkich miast Toskanii przychodzą zbiegli mieszkańcy Rzymu unika-

jąc prześladowania z przyczyny teraźniejszego tam porządku rzeczy. Kardynał Maury znajdujący się w ich liczbie, odebrał od rządu rozkaz opuszczenia krajów Toskańskich. Oyciec S. siedzi bardzo spokojnie w Sienna i w dobrym znajduje się zdrowiu.

Jenerał Malsena, który się dotąd w Monte Rofsi bawił, przybył d. 13 t. m. do Rzymu i objął nad tamtejszą armią komendę.

D. 16 w czasie ogłoszenia konstytucyi dla rzeczypospolitey Rzymskiej wydał ten jenerał odezwę, w której między innemi te daia się czytać wyrazy:

Rzeczpospolita Francuzka zrzeka się praw zdobyczy, jakie do krajów Rzymskich ma i ogłasza przywrócenie i niepodległość rzeczypospolitey Rzymskiej. Dla ugruntowania wolności i szczęścia ludu Rzymskiego, offiaruje mu dyrektoryat Francuzki konstytucyą republikańską.

Kardynałów i prałatów ciągle w Rzymie prześladowa: oprócz skazanych 5 kardynałów do Civitavechia, tenże los spotkał kardynała Vincenti, który z miejsca swego urodzenia Rieti został wyprowadzony. Prałatów Crivelli, Vergani i Sperandini także wygnano. — Wojskowe wykucy w Transtevere i w Monti trwają ciągle złapanych z bronią w ręku ludzi.

Konsulowie wydali pod d. 13 t. m. rozporządzenie, przez które wartość bilietów skarbowych do czwartey części, a inne skarbowe papiery i drobną monetę znacznie zniżyli. To sprawiło powszechne nieukontentowanie w Rzymie, tak dalece, iż jenerał Malsena był przymuszony wydać do konsułów rozkaz, żeby to rozporządzenie natychmiast cofnęli, co d. 15 nastąpi-

to. — Francuzcy kommissarze Daunou, Faypoult, Monge i Florent oświadczyli publicznie, że oni się do tego rozporządzenia wcale nie przyłożyli i dopiero po ogłoszeniu o nim się dowiedzieli.

Z Madrytu d. 8. Marca.

Oprocz nowego ambasadora Francuzkiego Truguet i sprawującego dawniej interesu Francuzkie Perochel, mamy tu jeszcze od niejakiego czasu kommissarza rządu Francuzkiego obywatela Segui, który zdaie się mieć w wielu rodzajach zlecenia ważny. Często z naszymi ministrami naradzenia się miewa. Mamy powody do wierzenia, że on tu przybył nie tylko dla ułożenia niektórych czynności skarbowych równie dla obydwóch państw korzystnych; ale nad to, że pracuje za pośrednictwem dworu naszego około porozumienia się między rzecząpospolitą Francuzką i Portugalią.

Skarb nasz zawsze się w równym niedostatku znajduje. Od czasu iak przedsięwzięto żądać pożyczki od duchowieństwa, ustanowiono w banku Sgo Karola oddzielną kancelaryą do odbierania dochodów mających służyć do wykupienia rocznie tyle, ile tylko będzie można bilietów królewskich; a dla umniejszenia natychmiast straty iaką te biliety ponoszą, rząd obowiązue się przyjmować je w zapłacie wszelkich podatków.

Odgranic Tureckich d. 10. Marca.

Forteca Belgradu znajduje się teraz w najlepszym obrony stanie, a garnizon iey następnie aż 10 tysięcy ludzi wzmocony został. Forteca ta broniona jeszcze jest procz tego od 30 tysięcy ludzi rozciągających się wzdłuż Morawy.

List z Konstantynopola wystawia na

stepujące odmiany, które za panowania dzisiejszego Sultana w prowadzone zostały: Cwiczenia wojskowe na sposób Europejski, ustanowienie nowego korpusu, wielkie odmiany przedsięwzięte w arsenalach i budownictwie okrętów, koszar i inne publiczne budynki nadzwyczajnie pomnożone, paśya powszechna budownictwa, wiele zbytku, występki Europejskie wciskające się z sztukami Europejskich narodów, pomnożenie wydatków w Seraiu, a szczególniej u sióstr Sultana; domy i ich umeblowanie na sposób Francuzki; więcej wolności w postępowaniu kobiet; więcej spółkowania pomiędzy męszczyznami; na koniec systema administracyi, dające największy wpływ małej liczbie osób, składających radę stanu.

Odgranie Szwaycaryi d. 24. Marca.

Zgromadzenia pierwiastkowe niebawem w całej Szwaycaryi dla przyięcia nowej konstytucyi zwołane będą. W kantonie Soloturn przyjął już lud ważniejsze zasady na których ma się gruntować konstytucya. Nie wiemy jeszcze do iakiego punktu plan przez obywatela Ochs ułożony odmieniony, i umiarkowany będzie. Zdaie się być pewną rzeczą, że zgromadzenie Helweckie w Lucerne odbywać się będzie.

Na sejsyi zgromadzenia narodowego w Bazylei prezydent doniósł dnia 22 zgromadzeniu o powrocie obywatela Huber iednego zdeputowanych wysłanych do Berna. Doniósł razem o projekcie mianym z początku podzielenia Szwaycar na dwie rzeczypospolite, z których iedna zwać się miała Rodańską, a druga Helwecką; lecz projekt ten, iak zapewniali, zupełnie odrzucony został. Obywatel Mengaud na d,

22 przestał list zgromadzeniu Bazyleyskiemu, w którym oświadcza mu ukontentowanie swoje z odbytych przez niego prac, i sposobu postępowania, którego się od niejakiego czasu trzymało. Minister ten miał iechać na dniu 23 w towarzystwie obywatela Huber do Berna. Zdać się, iż jakieś zachodzą trudności, dla których załatwienia chce się rozmówić z jenerałem Schauenbourg. — Drzewo wolności na dniu 19 w Schaffhausen zaszczipiono. Nowy tym czasowy rząd tego kontonu składa się z 48 członków, pomiędzy którymi jest 16 z pomiędzy mieszkańców wsi wybranych.

Od granic Szwajcarskich d. 27. Marca.

Obawa, którą miano względem podzielenia Szwajcar na dwie lub trzy rzeeczypospolite, zupełnie zniknęła. Rząd Francuzki wzięwszy na nowo przedmiot ten pod rozagę, wrocil się do ogulnego planu konstytucyi ugruntowanej na jedności i nierozdzielnosci. Stosownie za tym do tego jenerał Brune uchylił odezwę stanowiącą rzeeczypospolitą Rodańską, szczęśliwa ta odmiana, którą na dniu 23 w Lozanie ogłoszono, powszechną sprawila tam radość. Nazajutrz tymczasowe zgromadzenie reprezentantow ludu kraju Wodow wydało odezwę następującą:

"Obywatele! Przyjeliście jeduomyślnie konstytucyę, która wam na waszych pierwsiastkowych parafialnych zgromadzeniach podana była. Konstytucyę ta przyjączyta was na zawsze do Szwajcaryi, i wezwala do składania rowney części wielkiego ogulu pod imieniem rzeeczypospolitey Helweckiey. Projekt ten podobal się wszystkim i wrzezy samey miłym im być. byt powinien. Staliście się bowiem częścią ludu dosyć potężnego do

bronięcia się przez siebie samego, do zapewnienia sobie spokojności wewnętrzney, i używania poważania zewnętrznego nieoddzielnego od exystencyi szanowney i niepodlegley. — Szczęście wasze na moment zmieszane zostało, przez projekt konstytucyi odmienney od tey, którąście wybrali. Niechay wasza znika obawa; niechay wasze niespokojności ustana; wrocno wam rzeeczypospolitę Helwecką jednę i nierozdzieloną. Dyrektoryat wielkiego narodu wierny swoim zasadom, wierny swojemu oycowskiemu ku wam przywiązaniu, rozumiał, że większą dla was jedną szczęśliwość offiarując wam drugą konstytucyę; ale gdy zamiary iego były czyste, gdy szukał tylko prawdy, prawda też stawila się przed nim i oświeciła go. Postanowił więc ostatecznie, że pod nazwiskiem kantonu Lemañskiego składać będziecie na zawsze część rzeeczypospolitey Helweckiey. Wdzięczność wasza niechay waży to wszystko, co się tylko wspaniałego i pocieszającego w krokach tych znajduje. Wielkie zamiary dyrektoryatu wykonawczego, iego obszerne projekta, które od niego tylko samego ograniczone być mogą, tam się zatrzymują, gdzie wasze niespokojności i obawy początek swey biorą. Obywatele! pod taką opieką ma się rozpocząć wasza polityczna bytność. Wnieśmy nasze uczucia i chęci do wysokości przeznaczenia naszego; niechay pierwszy nasz hołd będzie oddany tey dobroczynney opatrznosci i która czuwa nad nami, a drugi temu rządowi, który ona wybrała do wykonania swoich nieodmiennych wyrokow.,"

Gazeta Wodeyska, która o tey odezwie donosi, mowi także między innym,

że od dwóch dni przechodzą przez to miasto woyska Francuzkie idące z Berna do Tulonu, gdzie zaambarkowane zostaną.

Większa część kantonów Szwajcarskich zda się mieć przedsięwzięcie przyjąć konstytucją od obywatela Ochś ułożoną, z niektórymi odmianami. Kantony Uri, Unterwald, Schweiz, Glaris i Lucern do czasu tego nawięcej okazały uporu; lecz pewną jest rzeczą, że skończą na przychyleniu się do strony większości. Gryzonowie nie oświadczyli się jeszcze; widać, że oczekują jaki obrot rzeczy wezmą. — Zgromadzenia pierwiastkowe zwołane już zostały w Bernie. Biega pogłoska, że jeden oddział woysk Francuzkich wszedł do Lucern, dla zaszytych tam rozruchów.

Z Hagi d. 31. Marca.

Podróż dyrektorów Vrede i Langen, jako też Francuzkiego ministra Delacroix do Amsterdamu, miała za cel, iak się domyślaia, wesprzeć pieniądźmi, woyskiem i okrętami, wyprawę przeciw Anglii.

Przedwczorem ogłoszono odezwę, przez którą na d. 23 kwietnia zgromadzenia pierwiastkowe do przyjęcia konstytucyi naznaczone są. Kto przysięgi nienawiści stadhuderatu, arystokracji, federalismu i anarchii nie wykona, nie będzie równie, iak ten, który w gwardyi narodowej służyć nie chce, do głosowania przypuszczony. Lądowe i morskie woyska będą przez swych komendantów do głosowania osobno zwołane.

Wczoray wydało zgromadzenie zastanowienia godny dekret, żeby wszystkie członki bywszego rządu od roku 1787 iak miast, tak prowincyi i kollegiów w tych miejscach, gdzie się teraz znajdują, zostawały, i pod karą śmierci nie wolno im

się bez pozwolenia konstytucyjnych władz oddać, ani swoich dobr, które w rzeczypospolitey lub zagranicą posiadają, pozbywać, jeżeli od roku 1787 aż do wniścia Francuzów na urządach zostawali.

Wczoray pozwolono prowincyi Hollandyi 14 dni czasu do zapłacenia zaległych 40 mill: Obywatel Lange jest prezydentem dyrektoryatu przez miesiąc kwiecień.

W tutejszych pismach czytamy co następuje:

Z Bostonu d. 2. Lutego.

” W prowincyi Vermont panują ruchy. Wiele osob zaszczerpiło w Wal-lingford drzewo wolności, i przy tej okazji tak o kongresie i prezydencieiego mowiono, iak w roku 1789 w Paryżu o dworze Francuzkim. Przyiaciele rządu przybiegli w znaczney liczbie dla rozpędzenia republikanckiey schadzki; walka była żywa; nakoniec większość odniosła zwycięstwo: przyiaciele prezydenta Adams spalili drzewo wolności i popioł na powietrze rozpuszcili. — W prowincyi Nowegojorku to samo się działo. Niezgoda i nieukontentowanie jest powszechnym w stanach Amerykańskich: sprzyianie Francuzom co dzień się powiększa; obawa wojny z Francją co raz zwiększa się wszędzie. „

Z Petersburga d. 9. Marca

Przybył tu Feldmarszałek Suwarow i od Imperatora nader łaskawie był przyjęty. Feldmarszałek ten, jest nazad przywołany i do służby wroceny. — Baron Böhchler, Rosyyski minister w München, a teraz w Stuttgart, jest orderem S. Anny zaszczycony.

Pogrzeb króla Polskiego odprawil się

tu z wielką okazałością. Osiemnaście batalionów formowały potrojną linią od pałacu marmurowego, aż do katolickiego kościoła. Imperator sam konno zatrumnał iechał, aż do bramy kościoła.

Z Rasztaft d. 26. Marca.

Ministrowie pełnomocni Francuzcy oddali deputacyi Rzeszy nową notę, która mieści w sobie trzy następujące artykuły: 1.) Opuszczenie prawego brzegu Renu nie może w żaden sposób przed podpisaniem pokoju nastąpić; 2.) zasada wynagrodzeń, azatym sekularyzacyi jest warunkiem, bez którego pokoy między Francją i Rzeszą zawarty być nie może; 3.) legacya Francuzka już wytłomaczyła się względem 18 punktów dotyczących się warunków pod jakimi Rzesza zezwala na ustąpienie lewego brzegu Renu.

Dowiadujemy się, że ustawa zakazująca towarów Angielskich we wszystkich krajach na lewym brzegu Renu leżących ogłoszoną została. — Woyska Francuzkie zaczekały się znowu na prawym brzegu Renu zmacniać.

Z Liworna 22. Marca.

Zapewniali, że Angielski i Rosyjski ministrowie w Florencyi, wzywali gabinet Toskański do uznania Papieża jako świeckiego Xzęcia. — Nigdy tu jeszcze tyle cudzoziemców jak teraz nie widziano; w naszym mieście liczą ich tysiącami.

Korweta Toskana nie będzie daley od Guilichini kommanderowana, ale od sławnego Gazzano, który mówi, że ma rozkaz wspierania wchodu Angielskich towarów do naszego portu neutralnego.

Z Medyolanu d. 17. Marca.

Kardynał arcybiskup Ferrary schronił się do Pissatola wioski w bywłym Weneckim kraju na prawym brzegu Po leżą-

cey, i do dyecezyi Ferrarskiej należącej. Dobra jego i wszelką własność zabrano.

Nasza rada wielka Traktat alliansu z Rzeczpospolitą Francuzką potwierdziła; rada starszych na onegdayszey swojej sesyi naradzała się względem niego, i podobno go także potwierdziła. To zdarzenie wszystkie niszczy wieści, rozpuszczone w celu powątpiewania o bycie Rzeczypospolitej naszej. Na fundamencie tych wieści różne powstały bunt w dolinie Sabia i na wschod Gardy; ale woyska Francuzkie i Cysalpińskie rozproszyły buntowników.

Garnizon Mantuański składa się teraz z 10,000 ludzi, co jest zapewne skutkiem zgromadzenie się woysk Austriackich nad Adygą. — Rada starszych odrzuciła wyrok znoszący zgromadzenia i kollegiaty, i który sprawił niejakie poruszenie w Rzeczypospolitej. Taż sama rada przed 6 tygodniami odrzuciła wyrok stanowiący przymuszoną pożyczkę. Rada wielka na swojej dnia 3 sesyi postanowiła iony plan przymuszonej pożyczki, i ten od rady starszych zyskał potwierdzenie. Dnia 14 ogłoszono już tę ustawę.

Rzeczpospolita Lukańska pomimo usiłowania wielu rewolucjonistów, zachowała do tego czasu swoją konstytucyą; wielu tych niespokojnych ludzi zostało aresztowanych, a między innymi kapitan Orsetti, który publicznie w Casino szlacheckim powiedział, że Ludwik XVI sprawiedliwie był śmiercią ukarany.

Od granic Tureckich d. 21. Marca.

Dowiadujemy się, że Pasman Oglu zniósł zupełnie korpus Tureckiego woyska pod baszą Curt przy Widdynie. Wiadomość o rewolucyi powszechnej Greków w Morei potwierdza się. *Berlińska gazeta.*

D O D A T E K

D O N^{ru} 30.

GAZETY KRAKOWSKIE

W NIEDZIELĘ DNIA 15. KWIETNIA 1798.

Z Londynu d. 23. Marca.

Ostatnie z Irlandyi wiadomości są mader ważne i trwożliwe. Dnia 12 t. m. odkryto w Dublinie i uśmierzono spisek, który już dosyć dojrzały był, i w dzień S. Patrycyusza wybuchnąć miał. Ułożono przypuścić formalny do Dublina atak, wszystkie rządowi przychylne osoby wyznaczyć i Irlandyą pod opiekę rzeczypospolitey Francuzkiej poddać. W Leinster znajdowało się zgromadzenie z 16 delegatów złożone, które się wykonawczą władzą ziednoczonych Irlandczyków nazywało, i z dyrektoryatem w Paryżu korespondencyą utrzymywało, gdy znienacka podeszłe i aresztowane zostało. Rząd powziął o tym wiadomość z papierow aresztowanego O'Connor, i natychmiast wystął potrzebne do Dublina rozkazy. Cały Dublin i cała Irlandya były przy aresztowaniu ich wielkim napełnione strachem; W. kanclerz powracając do swego powozu musiał sobie ładownemi pistoletami drogę uściślać; ale gdy pierwszy ten strach minął, wszystko swoją idzie drogą. Lord Fitzgerald, który na czele tych buntowników był, oknem uciekł i jeszcze go nie złapano. Tak nazwany tymczasowy wydział

w Leinster, miewał swoje posiedzenia w domu pewnego Bond, który jest razem z niemi aresztowany. Między innym postanowił ten wydział, że nic tylko zupełne oswobodzenie Irlandyi może ich zaspokoić, i parlament może sobie iakie chce przeciw nim wyroki stanowić. Między niemi znajdują się znaczne i uczone osoby; Bóg wie iaki ich wpływ przeciw Anglii mógł być, gdyby rząd nasz nie był baczny, i więccey Argus oczu nie miał do odkrycia i uśmierzenia tego zamachu.

Wysłano wiele kuryerow i policyjnych urzędnikow do różnych części królestwa, dla aresztowania spolników połączonych w Dublinie delegatów, których imiona w papierach w domu Bonda znalezionych odkryto. Na całą Irlandyą będzie teraz ustawa wojny rozciągnięta; lecz chociaż w samem poczęciu uśmierzono ten spisek, obawiają się jednak nowych ruchow w tym nieszczęśliwym królestwie. Dzień, w którym zdrajcy Irlandyi dokonać chcieli swego zamiaru, rząd pod siebie zagarnąć i Irlandyą rzeczypospolitą pod opieką Francyi ogłosić, był 17 t. m. iako dzień S. Patrycyusza, patrona Irlandyi, kiedy lud poświęca się zazwyczaj

uczciom i zabawom. W papierach lorda Fitzgeralda znaleziono plan formalnego ataku miasta Dublina. W innym miejscu znaleziono spiskowych mundury zielone i białe, na guzikach zamiast korony drzewo wolności mające; potem billet w którym ostrzegano publikum, żeby banknotów nie brało, ponieważ teraźniejszy rząd wkrótce zwalony będzie; nakoniec list Francuzkiego dyrektoryatu, w którym osoba do której był pisany generałem adiutantem w Angielskiej armii, przeciw Irlandyi czynić mającej, jest mianowana. Aresztowani są: Jackson, Bond, adwokat Emmet, doktor M^rNevin, M^rCann, Hudson, Kelly, Brennann, Byrre, Brauer, Sweetmann, Cumming, Lynch, Reynolds, Martin, Devine, Griffin, Ivers, Bannon, Roe, Tranor i Johnson. Lord Fitzgerald schronił się w północne okolice. Zona jego, jest córka sławnej Genlis, guwernantki dzieci Xcia Orleans. Gdy ona pod bokiem pierwszego wodza Francuzkiej rewolucyi edukowana była, nie ma więc dziwu że zasadami Francuzkami wolności i równości sama siebie i męża swego napała, i gdy już żołnierze do domu iey wpadli rzuciła jeszcze niektóre papiery w ogień; ale wszelako z nich niektóre wyratowano.

Wkrótce nastąpi wyrok przeszło na 1000 dawniej aresztowanych Irlandzkich buntowników. — Irlandzki sekretarz stanu Pelham był niebezpiecznie chory; ale już ma się mieć lepiej.

Miedzy aresztowanymi teraz Irlandczykami znajduje się bardzo wiele ludzi mających po 60, 100 i więcej tysięcy f. szt. majątku. Uszły konsyliarz Sampson, napisał przeciw Xciu Jork gdy na lądzie kommanderował ostrą satyrę. Delegaci

byli reprezentantami różnych Irlandyi okolic.

Słychać, że 8 regimentów będzie wkrótce do Irlandyi postanych. Przy Bantrey 5 batteryy wystawiono. — Dzisiejszą z Dublina pocztą nadeszła wiadomość, że w hrabstwie Queen wielka wybuchła rewolucya; lecz wiadomość ta o której i lord Carhampton od swego adiutanta miał doniesienie, potrzebuje jeszcze potwierdzenia.

Gdy wiele mieszkańców wokolicach w stanie insurrekcyi ogłoszonych, zatrzymało do tego czasu broń, muszą ją teraz pod groźbą najsurowszych kar oddać.

W liście z Falmut donoszą, że Hiszpanie zrobili zawieszenie planu w przechodzie wojsk Francuzkich przeciw Portugalii, z przyczyny niedostatku żywności.

Irlandzki parlament zawiesił d. 16 marca prawo *Habeas corpus*.

Od eskadry P. Richard Strachan, który około wyspy S. Marka pływa nadeszła do Plimat wiadomość, że Francuzi na wszelkiego gatunku okręty, korsarskie, rybackie &c. wzdłuż kanału embargo włożyli, dla wybrania maytkow i innych ludzi do wyprawy przeciw Anglii potrzebnych, która za kilka dni na morze wysyć ma. Główna kwatera generała Buonaparte znajduje się w Rouen, i armia stoi do zaambarkowania w pogotowiu.

Sobotnia dworska gazeta donosi z Kanady pod d. 8 Marca rapport P. Warren, w tej treści:

“Tego rana postrzeżono nieprzyjacielski konwoy wyżey Boskiej wyspy (za pewne z Rochefort do Brest przeznaczony,) za którym natychmiast udałem się w pogon, i mam to ukontentowanie donieść, że

następujące zdobyłem okręty: 1 Brygantyna z Rochefert do Brest przeznaczoną, drugą z amunicją, 4 inne znówu i 12 z winem i wodką; jeden mały okręt z Rochefort do Brest i 3 inne z winem i wodką. (Zbrojny lugger i armatna szalupa uciekły.) Po odebraniu tej wiadomości dawano zaraz w sobotę z armat ognia, po-

nieważ wszystko, co tylko w przedsiębraney wyprawie od nieprzyaciela przeszko-
dę może uczynić, nader jest ważne.

Tutejsze pisma mówią, że Rosya uzbroja flotę od 10 liniowych okrętów i kilkunastu fregat, która złącznie z naszą flotą na północnym morzu czynić ma.

DONIESIENIA.

Dnia 29 maja b. r. i potym w następujące dni, będą w kancellaryi administracyi dobr rządowych zachodniej Galicyi w Kroskowie w kamienicy JP. Kasparego na ulicy S. Jana pod Nrem: 486 tudzież w C. K. urzędzie cyrkularnym siedleckim, i Radomskim od g. 9tej ranney do 1ey, zaś po południu od 3ey do 6tej godziny niżej wymienione rządowe dobra, i osobne folwarki po części na rok ieden, to jest od 24 czerwca 1798 do 23 czerwca 1799, po części zaś na trzy lata, przez licytacją w arendę puszczane, — iako to:

<i>Jedno roczna fiskal: cena.</i>		<i>Stromiec. } razem</i>	
Cyrkuł Sandomirski.		Brzozowka. }	
W C. K. Administracyi w		Janikow z przyległościami.	
Krakowie na 3 lata.		Łąki przy Wardze.	
Piorkow.		Część Mironica.	486 — —
Nieskurzow Adwokacya.		Cyrkuł Lubelski.	
Cyrkuł Kielecki.		Buchaczew z przyległościami.	
Grodzisko, Hołowieki i Szabinie.		Cyrkuł Radzyński.	
Kielecka adwokacya.		Laskarzew	2338. — —
Daleszycka detto.		Cyrkuł Siedlecki.	
Bodzętyńska detto.		W Siedleckim C. K. Cyrku-	
Dobrowoda.	zł. R. 3000. kr. —	nym Urzędzie.	
Zboruwerk	2615. — —	Cegłów i Mienie.	
Cyrkuł Olkusi.		Goćów woytostwo.	
Wierzbie.		Grodek.	6542. — —
Jeżowka.	1074. — 37.	Popow.	721. — 35.
Jeleń adwokacya		Barcząca.	
Cyrkuł Koński.		Boymie.	
Smarzowice.		Buzyska.	
Prostow adwokacya.		Długa Kościelna.	
Cyrkuł Radomski.		Grochow.	
W C. K. Radomskim Cyrkular-		Leśniki.	
nym urzędzie.		Lipka z przyległościami.	
Cezawy adwokacya.		Młeczyn.	
Zielonka z Mierzaką.		Mogielnica.	599. — 39.
Zwolin.		Ostruwerk.	
Gzowice.		Sobienie biskupie.	
Kelbow.		Żarnowka.	
Wisimierzycze.	3983. — 29.	Zalubie.	
Ryczywół adwokacya.		Czerwaka adwokacya.	
Dolni świeze.		Zawieszyn.	
Podkania.		Nowinki z Sitnym poiedynczy folwark.	
		Gwizdziali detto.	

Morzęcin detto.

Raźny folwark.

Sadowne detto.

Sadolesz detto.

Cyrkuł Bialski.

Derło.

Kostomłoty.

Janowska Dziekania na 1. rok 675. — —

Zalesie.

Cyrkuł Łukowski.

Stayne.

Strzyżew na 1. rok. . . . 685. — —

Sobibor.

. 1635. — 36.

Od dzierżawy wyżej wymienionych dobr, szczególnie Żydzi są wyłączeni, wreszcie zaś każdy do dzierżawy przypuszczony będzie, który następujące, a do terazniejszego obwieszczenia tylko ściągające się kondycje wypełnić może, gdyż istotnie dzierżawy obowiązki licytantom przed licytacją tak w krajowym, iako i Niemieckim języku przeczytane i wytłomaczone będą: iako to:

1mo Każdy dzierżawy życzący 10 część fiskalney ceny na vadium przed zaczęciem licytacji złożyć ma.

2do Pierwsza półroczna dzierżawna rata, na 14 dni przed wniesieniem do posesysyi do trzycący się ekonomiczney C. K. kasy zapłacona być powinna.

3tio Każdy licytować życzący, przed licytacją udowodnić ma, iż w stanie jest przepisaną złożyć kaucyą.

4to Każdy dzierżawca powinien zdadną kaucyą wiednoroczney arędowney summie, zaraz przy wstępie do posesysyi złożyć, i formularz takowy na 14 dni przed licytacją tak w niniejszey C. K. dobr rządowych administracyi, iako i w kazdey kameralney ekonomiczney prefekturze, otrzymać może.

Na reszcie cena fiskalna, która w powyższym wyszczególnieniu wyrażona nie jest, przy licytacji publicznie obwieszczoną będzie.

Z Cef. Kr. zachodnio-Galicyjskiej dobr rządowych administracy.

W Krakowie dnia 28 marca 1798.

Jozef de Melnicki m.p.

Gubernialny konsyliarz i rządowych dobr Administrator

Per Magistratum C. R. Urbis Metropolis Cracoviæ hisce notum redditur, subsecuta morte Reverendi Thomæ Kompertowicz Vice Decani in Arce Cracoviensi ab intestato (qui hic Cracoviæ die 1 Decembris 1797 fatis celsit, eo fine, quatenus cum pertractatione substantiæ relictæ certo procedatur, omnes illos, qui ad præmissam substantiam aut per successionem, aut jure Crediti quidquam prætereendere præsumant, edicjaliter citare necessarium adiuventum esse. Acleoque omnes illi, qui prætensionem aliquam ad præmissam substantiam habere credunt, in die 28 Aprilis a.c. hora 9 matutina coram delegata eatenus Comissione hic Judicii personaliter aut per sufficienter constitutum Plenipotentem certo comparere, & suas prætensiones demonstrare obligantur, secus præfata substantia derelicta absque omni exceptione pertractabitur, & successoribus hic loci iam se legitimatis, ut pote: Bartholomæo Kompertowicz, Hedvigi, Aonæ, & Cathariæ Pacygowiczom, Annæ Cieplińska, Cathariæ Sawiczewskæ, & Michaeli Bartholomæo bini nominis Kompertowiczom æque extradetur. Decretum Cracoviæ die 17 Martii 1798.

J. Gellinek m.p.

Michael Wohlman m.p.

Josephus Wytyszkiewicz m.p.

Jos. Ant. Feistemanntell m.p.

*Ex Consilio Cæs. Regii Senatus Urbis Ma-
tro: Craco.*

Peregrinus Łodziński secr.

372.

Podaje się do wiadomości, iż dobra masy Piotra Ożarówkiego Jurkow z attynencyami Strzałkow z attynencyami i Brzoza z attynencyami będą przez publiczną licytacją puszczone w arendę rocznym kontraktem na dniu 20 czerwca roku terażniejszego w kancelaryi fori nobilium w Krakowie.